

Și mai numeroase sînt împrumuturile slave, mai ales din rusă, în letonă. Primul loc îl ocupă substantivele. Cf. let. *cilveks* «om» < r. *человек*; let. *robeža* «hotar» < r. *рубеж*; let. *zābaks* «gheată, cizmă» < r. *сапог*; let. *gads* «an» < r. *год*; let. *plecs* «umăr» < r. *плечо*; let. *segli* «șea» < r. *судло*; let. *vēsts* «veste» < r. *весть*.

Urmează categoria verbelor, din care cităm: let. *domāt* «a gândi» < r. *думать*; let. *dabūt* «a obține, a dobîndi» < r. *добыть*; let. *močīt* «a chinui» < r. *мучить*; let. *tulkot* «a traduce» < r. *толковать* «a tălmăci»; let. *zvanīt* «a suna» < r. *звонить*. În rîndul adjectivelor pătrunse din rusă în letonă putem menționa: let. *galavs* «gata» < r. *готов*; let. *bagāls* «bogat» < r. *богатый*; let. *svēts* «sfînt» < r. *свят* și alte cîteva ⁶.

Oricit ar fi însă de bogat lexicul de proveniență slavă în limbile baltice, este totuși exclus ca asemănările dintre aceste limbi să fie puse pe seama împrumuturilor. Nu trebuie ignorat, în această ordine de idei, nici faptul că limbile balto-slave au elemente comune și în fonetică, morfologie, sintaxă, domenii în care, după cum se știe, influențele străine se exercită cu mult mai greu.

Pe de altă parte, avem de adăugat că nici existența unor elemente baltice în lexicul limbilor slave nu poate explica, firește, natura apropiierilor observate în structura acestor grupuri indo-europene. Pentru rusă am cita exemple ca: *деготь* «gudron, catraș» < let. *deguls*, lit. *degūlas*; ⁷ r. *кош* «căuș» < lit. *kāusas*, let. *kauss*; r. *красло* «fotoliu» < v. pr. *creslan*, lit. *krėslas*, let. *krēsls*; r. *пакля* «cîlți» < lit. *pākulos*, let. *pakulas*; r. *янтарь* «chihlimbar» < v. pr. *gentars*, lit. *gintaras* și *gintāras* ⁸.

3. Încercînd să interpreteze caracterul celor mai vechi relații balto-slave și, implicit, geneza inovațiilor, lingviștii din secolul al XIX-lea și al XX-lea au emis o serie de ipoteze. Asupra lor ne vom opri în cele ce urmează.

Unii au susținut că după scindarea indo-europenei ar fi existat o perioadă de comunitate a triburilor balto-slave. Comunitatea aceasta se folosea de o limbă unică — limba balto-slavă primară. La un anumit interval protobalto-slava s-a destrămat dînd naștere la două limbi comune: slava și baltica.

Subliniem că teza aceasta a fost împărtășită de majoritatea celor care au abordat problema convergențelor balto-slave. Au acceptat-o: A. Schleicher, A. Potebnea, F. Fortunatov, V. Porzeziński, A. Șahmatov, A. Pogodin, A. Ulianov, V. Bogoroditki, J. Karłowicz, J. Rozwadowski, O. Hujer, T. Lehr-Splawiński, J. Otrębski, J. Safarewicz, O. Szemerényi, Vl. Gheorghiev, J. Kuryłowicz, A. Vaillant, P. Arumaa, M. Leumann, V. Kiparsky ș. a. ⁹.

⁶ Vezi *Latvijas P S R vēsture*. I sējums, Latvijas PSR Zinātņu Akademijas izdevniecība, Rīga, 1953, p. 60; M. P. Saule-Sleina, *Основной словарный фонд и словарный состав латышского языка*, «Труды Института языка и литературы Академии Наук Латвийской ССР», t. II, Editura Academiei de Științe a R.S.S. Letone, Rīga, 1953, p. 142.

⁷ Intonațiile lituaniene le notăm după *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas* (Dicționarul limbii lituane contemporane), Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, Vilnius, 1954.

⁸ Pentru unele etimologii vezi A. G. Preobrajenski, *Этимологический словарь русского языка*, Moscova, 1958.

⁹ În afară de lucrările consacrate recent problemei balto-slave (vezi mai sus, pp. 87—88), trebuie pomenit și numărul impresionant de studii publicate în ultimele două decenii. Le cităm în ordine cronologică: A. Senn, *On the degree of kinship between Slavic and Baltic*, Slavonic and East European Review, vol. XX, 1941, pp. 251—265; *Die Beziehungen des Baltischen zum Slavischen und Germanischen*, Zeitschrift für vergleichende